

Бульба Володимир Григорович,

доктор наук з державного управління, професор,
професор кафедри права, національної безпеки та європейської інтеграції
навчально-наукового інституту «Інститут державного управління»
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна,
майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна
e-mail: bulbavg@meta.ua ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5352-0574>

Коновалова Ірина Василівна,

кандидат наук з державного управління,
заступник директора Департаменту економіки і міжнародних відносин
Харківської військової адміністрації,
майдан Свободи, 6, м. Харків, 61022, Україна
e-mail: svdudnik@ukr.net

Федченко Сергій Володимирович,

доктор філософії з публічного управління та адміністрування,
методист спортивного клубу
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна,
майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна
e-mail: onlinefedchenko@gmail.com ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-1325-9830>

ВИКОРИСТАННЯ УНІВЕРСИТЕТАМИ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Анотація. У статті досліджено перспективи використання університетами України публічно-приватного партнерства (ППП) як механізму забезпечення якості вищої освіти в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення. Теоретичну рамку складають три концепції: модель «потрійної спіралі» Г. Іцковіца, транзакційна теорія фірми О. Вільямсона і О. Харта та концепція знаннєвої економіки Д. Форє з логікою розумної спеціалізації; на цій основі PPP розглядається одночасно як контрактно-правова, управлінська і знаннєво-економічна практика. Емпірична перевірка здійснена за триступеневою процедурою: нормативно-правовий аналіз Закону № 4510-ІХ від 19.06.2025 р. у зіставленні з попередньою редакцією Закону № 2404-VI від 01.07.2010 р.; статистичний аналіз динаміки договорів PPP в Україні за 2022–2026 рр. за офіційними даними Міністерства економіки, довілля та сільського господарства, з паралельним зіставленням із показниками бюджетного фінансування вищої освіти та поширеністю дуальної форми навчання; кейс-аналіз практик співпраці українських закладів вищої освіти з приватним сектором. Встановлено, що попри вдосконалене нормативне поле частка фактично реалізованих договорів PPP знизилася з 16 % станом на 01.01.2022 р. до менш ніж 10 % станом на 01.01.2026 р., а частка проєктів у сфері вищої освіти серед реалізованих залишається нульовою; дуальна форма навчання охоплює близько 0,5 % здобувачів вищої освіти. Запропоновано

Як цитувати: Бульба В. Г., Коновалова І. В., Федченко С. В. Використання університетами України публічно-приватного партнерства для забезпечення якості вищої освіти. *Актуальні проблеми державного управління*. 2026. № 1 (68). С. 256–270. <https://doi.org/10.26565/1684-8489-2026-1-13>

In cites: Bulba, V.H., Konovalova, I.V., Fedchenko, S.V. (2026). Use of public-private partnerships by Ukrainian universities to ensure the quality of higher education. *Pressing Problems of Public Administration*, 1 (68), 256–270. <https://doi.org/10.26565/1684-8489-2026-1-13> [in Ukrainian].

двонаправлену модель подальшого розвитку ППП у вищій освіті: з боку центру – інституціоналізація прискореної процедури для освітніх проєктів; з боку регіонів – пряме включення класичних університетів до стратегій розумної спеціалізації на програмний період 2027–2034 рр. На прикладі Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна показано перехід класичного університету у прифронтовому регіоні від успадкованої планово-звітної моделі управління до портфельно-проєктної.

Ключові слова: публічно-приватне партнерство; державно-приватне партнерство; якість вищої освіти; університети; забезпечення якості вищої освіти; інфраструктурні проєкти; інноваційний розвиток.

Вступ. Вища освіта України перебуває у стані трансформації, викликані необхідністю підвищення конкурентоспроможності національних університетів, інтеграції у європейський освітній простір та відповідності вимогам ринку праці. В умовах обмеженості бюджетного фінансування та зростання вимог до якості освітніх послуг актуалізується питання пошуку інноваційних механізмів фінансового та організаційного забезпечення діяльності закладів вищої освіти [1; 2]. Публічно-приватне партнерство (ППП) виступає одним із перспективних інструментів, що дозволяє об'єднати ресурси та компетенції державного і приватного секторів для досягнення спільних цілей у сфері освіти [3; 4]. Впровадження механізмів ППП у діяльність університетів сприяє залученню додаткових інвестицій, модернізації матеріально-технічної бази, підвищенню практичної спрямованості освітнього процесу та зміцненню зв'язків між академічним середовищем і бізнесом [5].

Розглядаючи наукові підходи до розгляду обраної для наукового аналізу проблеми, окремо зазначимо, що до листопада 2025 р. у більшості офіційних документів і публікацій в Україні вживалось визначення «державно-приватне партнерство» (ДПП). Термін «публічно-приватне партнерство», що винесений у назву статті, отримав офіційне затвердження у відповідному нормативному документі наприкінці 2025 року [30]. Але сутність тлумачення варіантів назви партнерства різних суб'єктів соціально-економічних відносин (ДПП і ППП) була майже ідентичною. Тому у представленій статті обидва варіанти назви вживаються на рівних умовах. Різні визначення та їх аббревіатури (ДПП чи ППП) використовуються залежно від контексту документів і публікацій, що є предметом наукового аналізу.

Огляд літератури. Питання публічно-приватного партнерства у сфері освіти знайшло відображення у працях як українських, так і зарубіжних дослідників. Серед українських науковців В. Попова досліджувала парадигми такого партнерства у системі професійної освіти на основі порівняльного аналізу [6], О. Москвічова аналізувала проблеми розвитку державно-приватного партнерства в Україні [7], Т. Єфименко та колектив авторів наукової роботи розглядали ДПП у системі регулювання економіки [8]. Дослідження ролі ДПП у вищій освіті України здійснено у працях науковців Національного університету «Львівська політехніка» [5]. Серед зарубіжних авторів варто відзначити роботи S. Siraj, який аналізував роль публічно-приватного партнерства у вищій освіті [9], дослідження фахівців Ernst & Young щодо ефективності ДПП у забезпеченні якості освіти [10], а також роботи Н. Patrinos, який вивчав вплив ДПП на інновації та доступність освіти [11].

Однак, попри зазначені та інші публікації з теми забезпечення якості освіти, недостатньо дослідженими залишаються питання впливу ППП на якість вищої освіти в українському контексті та практичні аспекти імплементації цього механізму в діяльність вітчизняних університетів.

Мета статті – визначення перспектив використання університетами України технології публічно-приватного партнерства для забезпечення якості вищої освіти на основі аналізу зарубіжного досвіду, нормативно-правової бази та вітчизняних практик.

Методологія дослідження. У процесі дослідження використовувались методи системного аналізу, порівняльного аналізу зарубіжного та вітчизняного досвіду реалізації проектів ППП у вищій освіті, аналіз нормативно-правових документів, синтез та узагальнення отриманих даних. Емпіричну базу дослідження склали матеріали наукових публікацій, офіційні документи органів державної влади України та міжнародних організацій. Теоретичну рамку формують три концепції, що дозволяють розгорнути проблему використання ППП університетами одночасно як інституційну, контрактну і знанневу. Першою є модель «потрійної спіралі» Г. Іцковіца [31], згідно з якою стійкі інновації виникають там, де університети, бізнес і органи публічної влади не просто співпрацюють, а беруть на себе взаємні ролі – науковці вступають у квазіпідприємницьку діяльність, компанії інвестують у фундаментальні дослідження, а державні інституції стають не лише регулятором, а й співвиробником знанневих благ. Другою є транзакційна теорія фірми О. Вільямсона та її розвиток у працях О. Харта [32; 33], яка пояснює, чому довгострокові партнерські контракти в інфраструктурних і капіталомістких сферах нерідко виявляються ефективнішими за разові закупівлі або повне одержавлення: саме через здатність розподіляти ризики і залишкові права контролю між сторонами, що володіють різними спеціалізованими активами. Третьою є концепція знанневої економіки Д. Форє і побудована на ній логіка розумної спеціалізації, яка наголошує, що університет у сучасних умовах виступає не стільки постачальником готових фахівців, скільки вузлом знанневих потоків, чия ефективність залежить від здатності з'єднувати локальний виробничий контекст з глобальними ланцюгами створення знань [34].

Поєднання цих трьох оптик дозволяє одночасно досліджувати ППП як контрактно-правову, управлінську і знаннево-економічну практику. Емпірична перевірка припущення про перспективність ППП для вищої освіти України здійснювалась через триступеневу процедуру. По-перше, нормативно-правовий аналіз – зіставлення положень Закону № 4510-IX від 19.06.2025 р. з нормами попередньої редакції Закону № 2404-VI від 01.07.2010 р., що дало змогу виявити ті бар'єри, які формально усунуто, і ті, що залишаються. По-друге, статистичний аналіз динаміки проектів ППП за офіційними даними Міністерства економіки, довілля та сільського господарства України за п'ятирічний період 2022–2026 рр., з паралельним зіставленням із даними про бюджетне фінансування вищої освіти (Міністерство фінансів України) та про поширеність дуальної форми навчання (Міністерство освіти і науки України спільно з KSE Institute). По-третє, кейс-аналіз окремих практик співпраці українських університетів з приватним сектором – як успішних, так і таких, що натрапили на інституційні або ресурсні обмеження. Такий підхід дозволяє не обмежуватися описом формальних механізмів, а оцінити, наскільки реально вони впливають на академічний ландшафт. Додатковим джерелом верифікації виступали дані Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти щодо розподілу закладів освіти за формами власності та джерелами фінансування [35], а також відкриті аналітичні звіти Дослідницької служби Верховної Ради України щодо стану ППП в умовах воєнного стану [36].

Виклад основного матеріалу. Визначення перспектив використання публічно-приватного партнерства українськими університетами варто розпочати з вивчення закордонного досвіду. Світова практика демонструє різноманітність моделей застосування ППП університетами для покращення якості освітньої діяльності. Аналіз досвіду США показує, що станом на 2022 рік було реалізовано 45 проєктів ППП у закладах вищої освіти, які охоплювали такі сфери як студентське житло, лабораторії, харчування, паркінг та транспортна інфраструктура [14]. Ohio State University реалізувала проєкт ППП вартістю 483 млн доларів США щодо управління паркінгом на 50 років, що дозволило генерувати значні доходи для університету [15]. University of California Merced здійснила масштабний проєкт розширення кампусу вартістю 1,3 млрд доларів, який прискорив зростання без перевантаження університетського бюджету та став найбільшим проєктом соціальної інфраструктури ППП в історії США [16].

У країнах Європи переважають моделі ППП, орієнтовані на дослідницьку діяльність та інноваційний розвиток. Нідерланди демонструють успішний приклад національної програми вибору, де всі школи функціонують в єдиній системі, що забезпечує свободу вибору [17]. Програма реформування освіти в Єгипті включила модель ППП із залученням досвідчених американських освітніх груп для співпраці з місцевими освітніми установами [18].

Партнерство вищих навчальних закладів з бізнесом має чітку практичну спрямованість і формується на засадах спільної зацікавленості. Розглянемо аналіз такого партнерства на прикладі його використання у різних сферах соціально-економічного розвитку установ освітньої сфери.

1. *Інфраструктурні проєкти та їх вплив на якість освіти.* Інфраструктурні проєкти ППП відіграють критичну роль у створенні сучасного освітнього середовища. Дослідження показують, що приватні партнери часто мають значно більший досвід у конкретних сферах розвитку, таких як архітектура об'єктів та інфраструктура, студентське житло. Передача непрофільних активів у аутсорсинг дозволяє університетам зосередити ресурси на академічних потребах студентів. Практика підтверджує, що належне обслуговування може знизити вартість життєвого циклу транспортної інфраструктури більш ніж на 50 відсотків [20].

2. *Наукові дослідження та інновації на базі ППП.* Проєкти ППП у сфері наукових досліджень створюють синергетичний ефект поєднання академічного потенціалу університетів з ресурсами реального сектору економіки. Програма University of Iowa у співпраці з університетами Косова та 59 приватними партнерами впроваджувала стратегічні підходи до зміцнення вищої освіти [21]. Drexel University уклав партнерство з приватною стороною на суму 3,5 мільярда доларів для будівництва Schuylkill Yards – комплексу освітніх, медичних та бізнес-закладів для підтримки інноваційної місії університету у Філадельфії (США) [22].

3. *Організація практики та стажування на паритетних умовах.* Практична підготовка студентів на основі ППП забезпечує поєднання теоретичних знань з практичними навичками. Пакистанські моделі ППП охоплюють понад два мільйони дітей та демонструють позитивний вплив на результати навчання. Програми мають сильні механізми прийняття рішень, чіткі контракти та ефективний моніторинг [23].

4. *Покращення матеріально-технічної бази та освітнього середовища.* Інвестиції приватного сектору в рамках ППП суттєво впливають на модерні-

зацію матеріально-технічної бази університетів. ППП допомагає покращити доступ при зниженні фіскальних витрат та збереженні якості. Приватні партнери можуть надавати додаткове фінансування для розробки нових програм, будівництва нових об'єктів та покращення існуючих потужностей [24].

5. *Підвищення практичної спрямованості освітніх програм.* ППП сприяє наближенню освітніх програм до реальних потреб економіки та ринку праці. Приватні організації мають сильну культуру інновацій, що допомагає створювати нові освітні програми, які реагують на мінливі потреби ринку праці. Співпраця призводить до розробки нових академічних програм, які поєднують сильні сторони державних і приватних установ [25].

6. *Інноваційна діяльність та трансфер технологій.* Співпраця університетів з приватним сектором у форматі ППП стимулює інноваційну діяльність та трансфер технологій. Спільні науково-дослідні центри, технопарки та бізнес-інкубатори створюють умови для комерціалізації наукових розробок. Приватні партнери забезпечують доступ до сучасного обладнання, промислових технологій та експертизи [26].

7. *Забезпечення працевлаштовуваності випускників.* Одним із ключових показників якості освіти є працевлаштовуваність випускників. ППП сприяє покращенню цього показника через надання студентам можливостей для стажування, практики та подальшого працевлаштування. Приватні партнери можуть надавати можливості для роботи, стажування та інші ресурси, пов'язані з кар'єрою [27].

Досвід демократичних країн у питаннях використання механізмів партнерства між різними інституціями, задіяними в процесі організації якісної вищої освіти, є корисним для України. Але використання в роботі українських університетів представлених вище закордонних практик залежить від діючої нормативно-правової бази в питаннях ППП та перспектив її удосконалення.

Перша спроба визначити правові засади ППП в Україні знайшла відображення в Законі України «Про державно-приватне партнерство» від 01.07.2010 № 2404-VI [3]. Цей закон встановлював організаційно-правові засади взаємодії державних партнерів з приватними установами та основні принципи ДПП. У сфері освіти важливе значення мала стаття 81 Закону України «Про освіту», яка визначала, що державно-приватне партнерство у сфері освіти і науки може здійснюватися за такими напрямками: фінансування, будівництво, реконструкція, ремонт, облаштування, утримання закладів освіти; надання освітніх послуг; підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників; забезпечення закладів освіти обладнанням, засобами навчання, комп'ютерною технікою, технологіями, іншими матеріально-технічними ресурсами [1].

Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII встановлював засади функціонування системи вищої освіти та створював правові умови для співпраці університетів з бізнесом [13]. Закон України «Про фахову передвищу освіту» від 06.06.2019 № 2745-VIII також передбачав можливість реалізації ДПП [28]. Постанова Кабінету Міністрів України від 17.03.2011 № 279 «Про затвердження Порядку надання підтримки державно-приватним партнерствам» визначала механізм надання державної підтримки зацікавленим суб'єктам суспільних відносин [4].

Таким чином, поступово, починаючи з 2010 року, були створені певні нормативно-правові умови щодо розширення співпраці закладів вищої освіти

з державними, комунальними і приватними інституціями. Було накопичено і позитивний досвід роботи у означеному напрямку.

Партнерство закладів освіти з приватним і комунальним сектором розвивалося у різноманітних формах: концесії, форми спільної діяльності, на основі договорів управління майном та інших договірних форм співпраці. Визначилися і типові моделі реалізації партнерства: створення спільних науково-дослідних центрів та лабораторій на базі університетів; будівництво та експлуатація об'єктів освітньої інфраструктури (гуртожитків, навчальних корпусів, спортивних комплексів); розробка та впровадження інноваційних освітніх програм у співпраці з роботодавцями; організація дуальної освіти з поєднанням навчання і практичної підготовки на підприємствах; створення технопарків, бізнес-інкубаторів та коворкінг-центрів при університетах [3; 4; 28].

Практична реалізація публічно-приватного партнерства у вітчизняній системі вищої освіти демонструє різноманітні форми співпраці університетів з бізнес-сектором. Міністерство освіти і науки України протягом тривалого часу координувало зусилля з підприємствами та організаціями для забезпечення високої якості професійної підготовки кадрів, залучення додаткових ресурсів для розвитку професійної освіти та її орієнтації на сучасні технічні й технологічні вимоги ринку праці. Було підписано низку стратегічних меморандумів про співробітництво між МОН та провідними об'єднаннями роботодавців, зокрема з Національним партнерством у легкій промисловості, ПАТ «Українська залізниця», Федерацією роботодавців України, а також налагоджено міжнародне партнерство зі Швейцарською Конфедерацією у сфері розвитку професійної освіти [29].

Розвиток інноваційної інфраструктури на базі університетів за участю приватного сектору є важливим напрямком реалізації ППП. Показовим прикладом є діяльність кафедри економіки і підприємництва КПП ім. Ігоря Сікорського, де виконується низка науково-дослідних ініціативних та господарсько-розрахункових робіт, що сприяє якісному розвитку та просуванню наукових досліджень, їх прикладній реалізації та посиленню взаємодії між вищою освітою та бізнес-середовищем. Викладачі кафедри беруть участь у виконанні прикладних наукових робіт за угодами з міжнародними технологічними компаніями, зокрема угода з Huawei Technologies Company про виконання науково-дослідної роботи. У КПП ім. Ігоря Сікорського створено інноваційну AI-лабораторію DRL AI Space, що демонструє прагнення університету реалізовувати науково-освітній та інноваційний потенціал у партнерстві з технологічними компаніями [29].

Упровадження дуальної форми здобуття освіти стає пріоритетним напрямком розвитку ППП у вітчизняній освітній системі. За підсумками роботи Всеукраїнського науково-практичного вебінару «Державно-приватне партнерство у розвитку професійної освіти: вітчизняний і зарубіжний досвід», проведеного 28 березня 2023 року в Інституті професійної освіти НАПН України, сформульовано комплекс рекомендацій для вдосконалення нормативно-правової бази та практичних механізмів реалізації ДПП. Серед ключових пропозицій: прийняття нового Закону України «Про професійну освіту» з чітким визначенням механізмів ДПП; створення сучасної нормативно-правової бази щодо розвитку ДПП у сфері професійно-технічної освіти; запровадження глобальних інвестиційних освітніх проектів; створення незалежних дорадчо-консультативних центрів, освітньо-виробничих кластерів, технопарків та бізнес-інкубаторів при закладах освіти [29].

Значним кроком у розвитку сучасного інституту публічно-приватного партнерства стало прийняття нової редакції Закону «Про публічно-приватне партнерство», що набрала чинності 31 жовтня 2025 року [30]. Ця законодавча новація не лише змінила термінологію з «державно-приватного» на «публічно-приватне партнерство» (ППП), гармонізуючи українське законодавство з міжнародною практикою, але й суттєво розширила можливості для розвитку освітньої інфраструктури, усунувши численні бюрократичні бар'єри, що раніше стримували реалізацію проектів у сфері вищої освіти.

Нова редакція закону сформувала єдине правове поле для реалізації проектів PPP у вищій освіті. Для малих та середніх проектів у сфері освіти замість складного техніко-економічного обґрунтування тепер достатньо подати коротку концептуальну записку (concept note), що значно прискорює запуск освітніх ініціатив на рівні окремих університетів або їх структурних підрозділів. Актуальною є впроваджена прискорена процедура підготовки проектів відбудови, яка діятиме під час воєнного стану та протягом 7 років після його завершення.

Важливим нововведенням для бізнесу у сфері освіти стало право приватного партнера залишати у своїй власності допоміжні об'єкти проекту. При будівництві корпусу університету, наприклад, інвестор може володіти та експлуатувати на комерційній основі коворкінг-центри, кафетерії, спортивні центри, паркінги або інші допоміжні приміщення на території закладу освіти.

Удосконалене законодавство у питаннях міжнародної співпраці університетів дозволяє комбінувати в одному освітньому проекті державне фінансування, приватний капітал та гранти від міжнародних донорів. Будівництво навчальних корпусів, гуртожитків або наукових лабораторій може фінансуватися одночасно державою, приватним інвестором та міжнародними партнерами, при цьому інвестор може отримувати компенсацію за рахунок інших комерційних елементів проекту або прямих платежів від держави. Інвестори отримують гарантії захисту від змін законодавства та компенсаційні механізми у разі несприятливого регуляторного втручання.

В умовах цифрової трансформації вищої освіти та зростання ролі онлайн та змішаних форм навчання важливою є норма нової редакції закону про можливість застосування PPP для створення цифрової освітньої інфраструктури. Це дозволяє залучати технологічні компанії до розробки та супроводу освітніх платформ, створення «розумних університетів», систем управління навчальним процесом, електронних бібліотек та систем забезпечення безпеки у закладах вищої освіти на умовах довгострокового партнерства.

Стан публічно-приватного партнерства у вищій освіті України: емпіричний зріз 2022–2026 рр. Перехід від нормативних абстракцій до фактичної практики демонструє інший бік ситуації. Офіційна статистика Міністерства економіки, докільця та сільського господарства України фіксує, що станом на 1 січня 2022 р. в Україні було укладено 193 договори ДПП, з яких реалізувалися 31 [37]. За чотири роки – з урахуванням дії воєнного стану – ситуація змінилася не в той бік, який обіцяли нормативні оновлення: станом на 1 січня 2026 р. укладено 201 договір, однак реалізуються лише 19, тоді як 171 не виконується, а 11 призупинено через збройну агресію російської федерації [37]. Ці цифри варто зчитувати з обережністю. Формальне зростання кількості укладених угод на вісім одиниць за п'ять років супроводжується зниженням частки проектів, що реально виконуються, – з 16 відсотків до менше ніж 10. Це не вина воєнних обставин у чистому вигляді: частка нереалізованих або розірваних договорів була значною і до 2022 р., а кількість договорів, призу-

пинених саме через війну, становить лише близько п'яти відсотків загального обсягу портфеля (див. рис. 1).

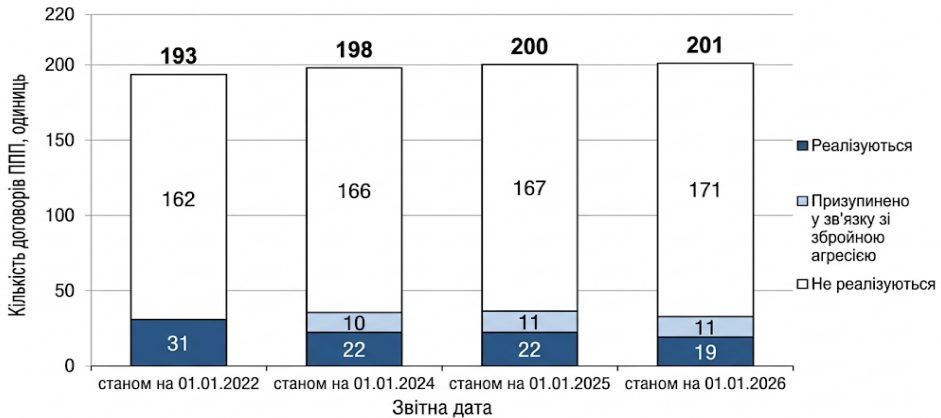

Рисунок 1. Динаміка договорів публічно-приватного партнерства в Україні, 2022–2026 рр.: укладено, реалізуються, не реалізуються, призупинено у зв'язку зі збройною агресією

Figure 1. Trends in public-private partnership agreements in Ukraine, 2022–2026: concluded, under implementation, not implemented, suspended due to armed aggression

*Складено авторами за даними Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України станом на 1 січня кожного року.

*Compiled by the authors based on data from the Ministry of Economy, Environment, and Agriculture of Ukraine as of January 1 of each year.

Окремо слід зупинитися на секторальному зрізі. Жоден із проектів, що реалізуються на початок 2026 р., не належить до сектору вищої освіти у строгому розумінні – йдеться переважно про концесії у портовій, теплопостачальній, транспортній інфраструктурі та сфері спільної діяльності в енергетиці [37]. Це й є головний парадокс: нормативно-правове поле, яке з 31 жовтня 2025 р. стало одним із найгнучкіших у Східній Європі, досі не конвертувалось у реальні партнерські проекти саме у тій сфері, яка, за логікою моделі «потрійної спіралі», мала б бути першим бенефіціаром. Причина, на нашу думку, не в законі, а в ланцюгу супутніх обмежень: обсяг власних повноважень університетів у розпорядженні майном усе ще суттєво обмежений, а управлінські кадри ЗВО рідко мають досвід структурування багаторічних інвестиційних контрактів із залученням приватного капіталу.

Паралельно варто подивитися на бюджетну рамку, в якій діють українські університети. За даними Комітету Верховної Ради України з питань бюджету, у 2023 р. видатки державного бюджету на вищу освіту становили 46,85 млрд грн, з них 25,23 млрд – із загального фонду, а 21,62 млрд – зі спеціального фонду [38]. Частка спеціального фонду, до якої відносяться контрактні кошти здобувачів освіти, міжнародні гранти та надходження від платних послуг, перевищує 46 відсотків – і саме вона є найменш стабільним джерелом, яке теоретично мало б доповнюватися механізмами ППП. У 2024 р. загальний обсяг видатків державного бюджету на освіту зріс приблизно на 22 відсотки – до 171,2 млрд грн, проте основний приріст зосередився в освітній субвенції

на загальну середню освіту, а не в секторі вищої освіти [39]. Таким чином, ЗВО в Україні працюють у бюджетному режимі, в якому інституційне фінансування стабілізується на нижньому рівні, а зростання можливе переважно через позабюджетні джерела.

Третій показник, який дозволяє оцінити практичну зрілість партнерських форматів, – поширеність дуальної форми здобуття освіти. Положення про дуальну форму у фаховій передвищій та вищій освіті було затверджено у 2023 р., однак станом на 2024 р. цю форму обрали близько 5 тис. здобувачів освіти при загальній чисельності студентів закладів вищої освіти, наукових інститутів і закладів фахової передвищої освіти на рівні 1 169 209 осіб [40; 35]. Тобто масштаб дуальної освіти в Україні становить менше половини відсотка від загальної кількості студентів – на порядок менше, ніж у Німеччині або Швейцарії, які довгі десятиліття слугують орієнтиром. Це не просто статистичне відставання; це свідчення про відсутність стійких інституційних контрактів між університетами, коледжами й підприємствами на рівні, який давав би підставу говорити про дуальну освіту як про сталу практику. Без такої стартової платформи амбітніші форми ППП – будівництво кампусів, створення спільних лабораторій, цифрова інфраструктура – залишаються одиничними винятками, а не системою.

Окремий, хоч і менш помітний у статистиці, чинник – інтеграція українських університетів у європейський дослідницький простір. Відкриття Офісу «Горизонт Європа» в Києві у грудні 2023 р. і виділення Європейською Комісією у 2023–2024 рр. 100 млн євро на освітні партнерські проекти [41] створили інструмент, через який ЗВО отримують змогу формувати консорціуми з приватними партнерами за логікою квадрупольної спіралі, що включає, окрім університету, бізнесу і держави, ще й громадянське суспільство. Водночас частка приватного сектору в цих консорціумах з української сторони залишається низькою – переважно в ролі субконтрактора, а не стратегічного партнера. Це чергове підтвердження припущення, закладеного у працях Д. Форє з приводу знанневої економіки: формальний доступ до інструментів ще не означає їх ефективного використання, доки не сформовано адекватного інституційного середовища на внутрішньому рівні (див. рис. 2).

Якщо групувати бар'єри з рисунка 2 у дві осі, виходить не випадковий перелік, а доволі чітка картина. По вертикалі – нормативно-правові та фінансово-бюджетні обмеження, які йдуть з центру і є однаковими для всіх закладів. По горизонталі – кадрові й інфраструктурні обмеження, які формуються на рівні конкретного університету і суттєво різняться від вишу до вишу. Ця двовісність важлива тому, що розв'язувати проблему доводиться з двох сторін одночасно. Національне законодавство свою частину роботи зробило: Закон № 4510-ІХ формально відкриває більшість тих дверей, які ще у 2024 р. були замкнені. Далі справа за регіональною політикою і за самими університетами.

Для класичного університету ця двоїстість особливо чутлива. Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, як і більшість класичних університетів радянського й пострадянського типу, функціонує у широкому предметному полі – від філології до ядерної фізики – і не має тієї галузевої вузькості, яка полегшує партнерство з одним великим корпоративним гравцем. Технічному університету з профільним бізнесом домовитися простіше. Класичному – доводиться будувати не одне партнерство, а портфель партнерств: з різними секторами регіональної економіки, з різними комунальними активами, з різними міжнародними донорами. Це управлінське завдання іншого порядку складності. Воно вимагає не тільки фахових юристів і фінан-

систів, а й власного офісу партнерств усередині університету – структурного підрозділу, який досі в українських ЗВО є радше винятком, ніж правилом. У Каразинському університеті, який від 1805 р. діє у статусі класичного, сьогодні об'єднано 26 факультетів і навчально-наукових інститутів, – і кожен з них тяжіє до окремої логіки партнерства з окремим типом зовнішнього партнера, що робить централізований шаблон договору заздалегідь непридатним.

Рисунок 2. Структура чинників, що стримують розвиток публічно-приватного партнерства у вищій освіті України

Figure 2. Structure of factors hindering the development of public-private partnerships in higher education in Ukraine

*Джерело: авторська систематизація на основі даних Міністерства економіки, Міністерства освіти і науки, Міністерства фінансів України та НАЗЯВО, 2022–2026 рр.

*Source: Author's compilation based on data from the Ministry of Economy, the Ministry of Education and Science, the Ministry of Finance of Ukraine, and the National Agency for Higher Education Quality Assurance (NAZYAO), 2022–2026.

На рівні регіону – у випадку Каразинського це Харківщина, яка продовжує функціонувати у 40 кілометрах від лінії фронту, – стратегія розумної спеціалізації на програмний період 2027–2034 рр. має прямо включати університет до переліку її вузлових акторів, а не згадувати його побіжно у розділі про людський капітал. Із цього випливає кілька практичних речей. Обласна рада як публічний партнер отримує право виступати ініціатором проєкту PPP спільно з університетом – саме ця можливість з'явилася у новій редакції закону і ще не перевірена в практиці. Регіональні програми відбудови освітньої інфраструктури мають синхронізуватися з власним стратегічним планом університету, інакше донорські кошти підуть на ремонт там, де університет не планує розвиватися. Регіональне управління якістю вищої освіти, яке традиційно обмежувалося координаційними радами ректорів, має перейти у формат спільної проєктної роботи з НАЗЯВО, бізнесом і громадськими радами. Без цього нова редакція закону залишиться сторінкою в реєстрі нормативних актів, а не дієвим інструментом.

Паралельно в самому університеті відбувається повільний перехід від моделі, яку можна назвати успадкованою планово-звітною – плани,

затверджені зверху, і звіти про їх виконання, – до моделі портфельно-проектної. Для Каразінського це передусім означає перерозподіл повноважень: проректор з наукової роботи отримує не лише координаційну, а й контрактну функцію; кафедри здобувають право на власні партнерства в межах єдиної університетської рамки; а ректорат концентрується на стратегічному виборі – з ким входити в довгий проєкт, а з ким обмежитися робочою угодою. Досвід європейських класичних університетів – від Вроцлавського до Тартуського – показує, що саме так вони пережили свою постсоціалістичну перебудову у 1990-х і 2000-х рр. В Україні цей перехід розпочався пізніше і триває в умовах війни. Але саме умови, в яких університет перебуває на сьогодні, роблять партнерську модель не розкішшю, а необхідним інструментом відновлення.

Висновки з даного дослідження та перспективи подальших досліджень. Дослідження підтверджує, що публічно-приватне партнерство є перспективним механізмом підвищення якості вищої освіти в Україні, що доводиться позитивним зарубіжним досвідом та окремими успішними вітчизняними практиками. Аналіз показав, що ППП дозволяє університетам залучати додаткові інвестиції для модернізації матеріально-технічної бази, підвищувати практичну спрямованість освітніх програм через співпрацю з роботодавцями, розвивати інноваційну діяльність та трансфер технологій. В Україні створено необхідну нормативно-правову базу для реалізації ППП у вищій освіті, що включає Закони «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», нову редакцію Закону України «Про публічно-приватне партнерство» та відповідні підзаконні акти.

Однак існують значні перешкоди для широкого впровадження ППП українськими університетами: недостатня обізнаність керівництва закладів вищої освіти щодо механізмів та переваг ППП; складність та тривалість процедур укладення договорів ППП; обмежені стимули для приватного бізнесу інвестувати в освітню сферу; законодавчі обмеження щодо передачі державного майна в управління приватним партнерам.

Для розширення використання ППП університетами необхідно: створити спеціалізовані консалтингові центри для методичної підтримки університетів; розробити типові моделі договорів партнерства; запровадити податкові та інші стимули для приватних партнерів; спростити адміністративні процедури; створити національний реєстр успішних практик ППП; посилити автономію університетів; запровадити систему моніторингу та оцінки впливу проєктів ППП на якість освіти.

Перспективами подальших досліджень є вивчення механізмів оцінки ефективності ППП у вищій освіті, розробка методологічного інструментарію для планування та моніторингу партнерських проєктів, а також аналіз зарубіжного досвіду регуляторного забезпечення ППП з урахуванням євроінтеграційних процесів України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ ; Ірпінь : Перун, 2005. 1728 с.
2. Державно-приватне партнерство у сфері освіти і науки / Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/derzhavno-privatne-partnerstvo> (дата звернення: 04.02.2026).
3. Державно-приватне партнерство в системі регулювання економіки : монографія / за заг. ред. Т. І. Єфименко, Є. Л. Черевикова, К. В. Павлюк ; ДУ «Ін-т економіки та прогнозування НАН України». Київ, 2012.

4. Москвичова О. С. Державно-приватне партнерство в Україні: проблеми розвитку. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. 2014. Вип. 9-1, ч. 3. С. 77–81.
5. Парпан У. Державно-приватне партнерство у вищій освіті України. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: *Юридичні науки*. 2020. Т. 7, № 4. С. 213–220. <http://doi.org/10.23939/law2020.28.213> (дата звернення: 04.02.2026).
6. Попова В. Парадигми державно-приватного партнерства у системі професійної освіти: порівняльний аналіз. *Education: Modern Discourses*. 2022. № 5. С. 118–126. <https://doi.org/10.37472/2617-3107-2022-5-09>
7. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 04.02.2026).
8. Про державно-приватне партнерство : Закон України від 01.07.2010 № 2404-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17> (дата звернення: 04.02.2026).
9. Про затвердження Порядку надання державної підтримки здійсненню державно-приватного партнерства : постанова Кабінету Міністрів України від 17.03.2011 № 279. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/279-2011-п> (дата звернення: 04.02.2026).
10. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 04.02.2026).
11. Про публічно-приватне партнерство : Закон України від 19.06.2025 № 4510-IX (нова редакція). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4510-20> (дата звернення: 04.02.2026).
12. Про фахову передвищу освіту : Закон України від 06.06.2019 № 2745-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19> (дата звернення: 04.02.2026).
13. Науково-дослідна діяльність / КПІ ім. Ігоря Сікорського. URL: <https://kpi.ua/science> (дата звернення: 05.01.2026).
14. Collaborative academic programs development. *Chronicle of Higher Education*. 2023.
15. Education Reform in Egypt: Strategy and Implementation : World Bank Report. Washington : World Bank, 2018.
16. Graduate employability in PPP programs. *QS Graduate Employability Rankings*. 2024.
17. How the right public-private partnerships in higher education provide value / EY Global. December 2024. URL: https://www.ey.com/en_gl/government-public-sector/how-the-right-public-private-partnerships-in-higher-education-provide-value (дата звернення: 05.01.2026).
18. Industry-university research partnerships / National Science Foundation. 2023. URL: <https://iucrc.nsf.gov/> (дата звернення: 05.01.2026).
19. Infrastructure lifecycle management / Federal Highway Administration. 2020.
20. Monitoring and evaluation of PPP education programs / World Bank. Washington, 2020.
21. Netherlands country note. *OECD Education Policy Perspectives*. Paris : OECD, 2020. URL: <https://www.oecd.org/education/policy-outlook/country-profile-Netherlands-2020.pdf> (дата звернення: 05.01.2026).
22. Parking Lease / The Ohio State University. URL: <https://ap.osu.edu/parking> (дата звернення: 05.01.2026).
23. Patrinos H. A., Barrera-Osorio F., Guáqueta J. The role and impact of public-private partnerships in education. Washington : World Bank Publications, 2009. 216 p. <https://doi.org/10.1596/978-0-8213-7866-3>
24. PPP in higher education infrastructure / World Bank Group. Washington, 2019.
25. Private sector financing of higher education infrastructure / Ernst & Young. 2023.
26. Public-Private Partnerships in Higher Education: Trends and Challenges / National Association of College and University Business Officers (NACUBO). Washington, 2022.
27. Schuylkill Yards development project / Drexel University. 2016. URL: <https://www.phillyvoice.com/drexel-leads-region-75-million-dod-textile-manufacturing-research-initiative/> (дата звернення: 05.01.2026).
28. Siraj S. Role of Public-Private Partnership in Higher Education. *SSRN Electronic Journal*. September 2023. <https://doi.org/10.2139/ssrn.4564788>
29. UC Merced kicks off historic \$1.3B expansion / University of California. November 8, 2016. URL: <https://www.universityofcalifornia.edu/news/uc-merced-kicks-historic-13b-expansion>.
30. USAID Kosovo Higher Education Partnership / University of Iowa. 2020.
31. Etzkowitz H. *The Triple Helix: University-Industry-Government Innovation in Action*. New York ; London : Routledge, 2008. 164 p. <https://doi.org/10.4324/9780203929605>
32. Williamson O. E. *The Economic Institutions of Capitalism: Firms, Markets, Relational Contracting*. New York : The Free Press, 1985. 450 p.
33. Hart O. *Firms, Contracts, and Financial Structure*. Oxford : Clarendon Press, 1995. 240 p. <https://doi.org/10.1093/0198288816.001.0001>

34. Foray D. Smart Specialisation: Opportunities and Challenges for Regional Innovation Policy. London ; New York : Routledge, 2015. 138 p. <https://doi.org/10.4324/9781315773063>
35. Доповідь про якість вищої освіти в Україні, її відповідність завданням сталого інноваційного розвитку суспільства у 2023 році / Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. Київ, 2024. URL: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2024/05/Доповідь-2023-року.pdf> (дата звернення: 04.02.2026).
36. Державно-приватне партнерство в умовах воєнного стану: проблеми та перспективи : парламентське дослідження / Дослідницька служба Верховної Ради України. Київ, 2025. URL: <https://research.rada.gov.ua/uploads/documents/33766.pdf> (дата звернення: 04.02.2026).
37. Стан здійснення публічно-приватного партнерства в Україні / Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?id=9fc90c5e-2f7b-44b2-8bf1-1ffb7ee1be26&lang=uk-UA&title=StanZdiisnenniaDppVUkraini> (дата звернення: 04.02.2026).
38. У державному бюджеті на 2023 рік передбачено достатньо коштів для проведення освітнього процесу в умовах воєнного стану / Комітет Верховної Ради України з питань бюджету. Київ, 2022. URL: https://budget.rada.gov.ua/news/main_news/77309.html (дата звернення: 04.02.2026).
39. Бюджет освіти–2024: збільшення витрат за основними напрямками. Освіта.UA. 2023. URL: <https://osvita.ua/news/90417/> (дата звернення: 04.02.2026).
40. МОН і KSE презентували дослідження про дуальну освіту / Міністерство освіти і науки України. 2025. URL: <https://mon.gov.ua/news/mon-i-kse-prezentuvaly-doslidzhennia-pro-dualnu-osvitu> (дата звернення: 04.02.2026).
41. Ukraine 2025: five things to know after three years of full-scale invasion / National Erasmus+ Office in Ukraine. 2025. URL: <https://erasmusplus.org.ua/en/news/ukraine-2025-five-things-to-know-after-three-years-of-full-scale-invasion/> (дата звернення: 04.02.2026).

Конфлікт інтересів.

Автори заявляють, що конфлікту інтересів щодо публікації цього рукопису немає.

Стаття надійшла до редакції 09.02.2026 р.

Стаття рекомендована до друку 17.03.2026 р.

Опубліковано 30.05.2026 р.

Bulba Volodymyr Hryhorovych,

*Doctor of Science in Public Administration, Professor, Professor of the Department of Law, National Security and European Integration, Educational and Scientific Institute «Institute of Public Administration» of V. N. Karazin Kharkiv National University,
4 Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine
e-mail: bulbavg@meta.ua ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5352-0574>*

Konovalova Iryna Vasylivna,

*Candidate of Science in Public Administration, Deputy Director of the Department of Economics and International Relations of the Kharkiv Military Administration,
6 Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine
e-mail:svdudnik@ukr.net*

Fedchenko Serhii Volodymyrovych,

*Doctor of Philosophy in Public Administration,
Methodologist of the Sports Club of V. N. Karazin Kharkiv National University,
4 Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine
e-mail: onlinefedchenko@gmail.com ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-1325-9830>*

**USE OF PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIPS BY UKRAINIAN UNIVERSITIES
TO ENSURE THE QUALITY OF HIGHER EDUCATION**

Abstract. The article examines the prospects of public-private partnership (PPP) use by Ukrainian universities as a mechanism for ensuring the quality of higher education under martial law and post-war recovery. The theoretical framework draws on three concepts: H. Etzkowitz's Triple

Helix model, the transaction cost theory of the firm by O. Williamson and O. Hart, and D. Foray's knowledge economy concept with its smart specialisation logic; on this basis PPP is approached simultaneously as a contractual-legal, managerial, and knowledge-economic practice. Empirical verification follows a three-step procedure: normative-legal analysis of Law of Ukraine No. 4510-IX of 19.06.2025 compared with the previous edition of Law No. 2404-VI of 01.07.2010; statistical analysis of PPP contract dynamics in Ukraine for 2022–2026 based on official data of the Ministry of Economy, Environment and Agriculture, cross-referenced with indicators of higher education budget funding and dual education coverage; case analysis of cooperation practices of Ukrainian higher education institutions with the private sector. It is established that despite the improved regulatory framework, the share of actually realised PPP contracts decreased from 16 % as of 01.01.2022 to less than 10 % as of 01.01.2026, while the share of higher education projects among those realised remains nil; dual education covers about 0.5 % of higher education students. A bidirectional model of further development of PPP is proposed: from the centre – institutionalisation of an accelerated procedure for educational projects; from the regions – direct inclusion of classical universities into smart specialisation strategies for the 2027–2034 programming period. The case of V. N. Karazin Kharkiv National University illustrates the transition of a classical university in a frontline region from an inherited plan-and-report model of governance to a portfolio-project one.

Keywords: *public-private partnership; quality of higher education; universities; ensuring the quality of higher education; infrastructure projects; innovative development; practical training; material and technical base.*

REFERENCES

1. Busel, V.T. (Ed.). (2005). Large Explanatory Dictionary of the Modern Ukrainian Language. Perun [in Ukrainian]
2. Ministry of Education and Science of Ukraine. (n.d.). Public-private partnership in education and science. <https://mon.gov.ua/ua/tag/derzhavno-privatne-partnerstvo> [in Ukrainian]
3. Yefymenko, T.I., Cherevykov, Ye.L., & Pavliuk, K.V. (Eds.). (2012). Public-private partnership in the system of economic regulation. Institute for Economics and Forecasting of the National Academy of Sciences of Ukraine [in Ukrainian]
4. Moskvichova, O.S. (2014). Public-private partnership in Ukraine: problems of development. *Scientific Bulletin of Kherson State University. Series «Economic Sciences», 9-1(3), 77–81* [in Ukrainian]
5. Parpan, U. (2020). Public-private partnership in the higher education of Ukraine. *Visnyk Bulletin of Lviv Polytechnic National University. Series: Legal Sciences, 7(4), 213–220*. <http://doi.org/10.23939/law2020.28.213> [in Ukrainian]
6. Popova, V. (2022). Paradigms of public-private partnership in the vocational education system: a comparative analysis. *Education: Modern Discourses, 5, 118–126*. <https://doi.org/10.37472/2617-3107-2022-5-09> [in Ukrainian]
7. Verkhovna Rada of Ukraine. (2014). On higher education: Law of Ukraine No. 1556-VII of 01.07.2014. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> [in Ukrainian]
8. Verkhovna Rada of Ukraine. (2010). On public-private partnership: Law of Ukraine No. 2404-VI of 01.07.2010. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17> [in Ukrainian]
9. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2011). On approval of the Procedure for providing support to public-private partnerships: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 279 of 17.03.2011. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/279-2011-n> [in Ukrainian]
10. Verkhovna Rada of Ukraine. (2017). On education: Law of Ukraine No. 2145-VIII of 05.09.2017. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> [in Ukrainian]
11. Verkhovna Rada of Ukraine. (2025). On public-private partnership: Law of Ukraine No. 4510-IX of 19.06.2025 (new edition). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4510-20> [in Ukrainian]
12. Verkhovna Rada of Ukraine. (2019). On professional pre-higher education: Law of Ukraine No. 2745-VIII of 06.06.2019. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19> [in Ukrainian]
13. Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute. (n.d.). Naukovo-doslidna diialnist [Research activity]. <https://kpi.ua/science> [in Ukrainian]
14. Collaborative academic programs development. (2023). Chronicle of Higher Education.
15. World Bank. (2018). Education reform in Egypt: Strategy and implementation.
16. QS. (2024). Graduate employability in PPP programs. QS Graduate Employability Rankings.
17. EY Global. (2024, December). How the right public-private partnerships in higher education provide value. https://www.ey.com/en_gl/government-public-sector/how-the-right-public-private-partnerships-in-higher-education-provide-value

18. National Science Foundation. (2023). Industry-university research partnerships. <https://iucrc.nsf.gov/>
19. Federal Highway Administration. (2020). Infrastructure lifecycle management.
20. World Bank. (2020). Monitoring and evaluation of PPP education programs.
21. OECD. (2020). Netherlands country note. OECD Education Policy Perspectives. <https://www.oecd.org/education/policy-outlook/country-profile-Netherlands-2020.pdf>
22. The Ohio State University. (n.d.). Parking lease. <https://ap.osu.edu/parking>
23. Patrinos, H. A., Barrera-Osorio, F., & Guáqueta, J. (2009). The role and impact of public-private partnerships in education. World Bank Publications. <https://doi.org/10.1596/978-0-8213-7866-3>
24. World Bank Group. (2019). PPP in higher education infrastructure.
25. Ernst & Young. (2023). Private sector financing of higher education infrastructure.
26. National Association of College and University Business Officers. (2022). Public-private partnerships in higher education: Trends and challenges.
27. Drexel University. (2016). Schuylkill Yards development project. <https://www.phillyvoice.com/drexel-leads-region-75-million-dod-textile-manufacturing-research-initiative/>
28. Siraj, S. (2023, September). Role of public-private partnership in higher education. SSRN Electronic Journal. <https://doi.org/10.2139/ssrn.4564788>
29. University of California. (2016, November 8). UC Merced kicks off historic \$1.3B expansion. <https://www.universityofcalifornia.edu/news/uc-merced-kicks-historic-13b-expansion>
30. University of Iowa. (2020). USAID Kosovo Higher Education Partnership.
31. Etzkowitz, H. (2008). The Triple Helix: University-industry-government innovation in action. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203929605>
32. Williamson, O. E. (1985). The economic institutions of capitalism: Firms, markets, relational contracting. The Free Press.
33. Hart, O. (1995). Firms, contracts, and financial structure. Clarendon Press. <https://doi.org/10.1093/0198288816.001.0001>
34. Foray, D. (2015). Smart specialisation: Opportunities and challenges for regional innovation policy. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315773063>
35. National Agency for Higher Education Quality Assurance. (2024). Report on the quality of higher education in Ukraine and its compliance with the objectives of sustainable innovative development of society in 2023. <https://raqa.gov.ua/wp-content/uploads/2024/05/Доповідь-2023-поку.pdf> [in Ukrainian]
36. Research Service of the Verkhovna Rada of Ukraine. (2025). Public-private partnership under martial law: problems and prospects: a parliamentary study. <https://research.rada.gov.ua/uploads/documents/33766.pdf> [in Ukrainian]
37. Ministry of Economy, Environment and Agriculture of Ukraine. (n.d.). Status of public-private partnership implementation in Ukraine. <https://me.gov.ua/Documents/Detail?id=9fc90c5e-2f7b-44b2-8bf1-1ffb7ee1be26&lang=uk-UA&title=StanZdiisnenniaDppvUkraini> [in Ukrainian]
38. Committee of the Verkhovna Rada of Ukraine on Budget. (2022). The 2023 state budget provides sufficient funds for the educational process under martial law. https://budget.rada.gov.ua/news/main_news/77309.html [in Ukrainian]
39. Osvita.UA. (2023). Education budget 2024: increasing expenditures in main areas. <https://osvita.ua/news/90417/> [in Ukrainian]
40. Ministry of Education and Science of Ukraine. (2025). MES and KSE presented a study on dual education. <https://mon.gov.ua/news/mon-i-kse-prezentuvaly-doslidzhennia-pro-dualnu-osvitu> [in Ukrainian]
41. National Erasmus+ Office in Ukraine. (2025). Ukraine 2025: Five things to know after three years of full-scale invasion. <https://erasmusplus.org.ua/en/news/ukraine-2025-five-things-to-know-after-three-years-of-full-scale-invasion/>

Conflict of interest.

The authors declare that there is no conflict of interest regarding the publication of this manuscript.

The article was received by the editors 09.02.2026.

The article is recommended for printing 17.03.2026.

Published 30.05.2026.